

Uhe noore uskliku elamise kord.

Saialt tuntud Saksa usuõpetaja, doktor von Kampf, kirjutas 17 aastase nooremehena oma elu jaoks järgmised reeglid, mida ta ka pidas:

Ma ei tõuse iial hommiku üles ilma palwe ja tänamiseta, ega ka ilma meeldetulemata, et see võib minu wiimane hommik olla.

Ma ei pea iial hommikul ega päeval oma ülesannete täitmisele afuma, kui mul enne ühte vaikist tundi oma Jumalaga ei ole olnud ja ma Temalt abi ja õnnistust oma tööle ei ole palunud.

Ma ei taha iial midagi teha ega katsuda, mida ma siis ei tahaks teha, kui Jeesus nähtawalt minu ees oleks, ei midagi, mida ma häda tundmata tunnil kahetsema peaksin.

Jumala abiga tahan ma püüda kõike ilma erandita Jeesuse nimel teha ja oma Jumalaga alati palwe elu elada.

Ma tahan iga päew piibelt ehk uut testamenti lugeda, loetust iseäranis ühte salmi meelega panna ja seda mälestuse teritamiseks sagedasti mõttes korrata.

Ma tahan oma abitarwitajaid kaasinimesi, nii palju kui võimalik nõu ja töoga aidata.

Ma tahan alati seda salmi meeles kanda: „Mis sa tahad, et inimesed sulle teeksid,

sega tee ka neile, ja mida nad sinule ei peaks tegema, seda ära tee ka neile.“

Oma eestpalwetes, mida ma ühelgi päeval „lohkuse jätta ei taha, tahan iseäranis oma wanemaid, wendi ja sõpru mäletada.

Ma tahan oma sõpru alati siidamest armastada, neist õppida ja neile head eesmärki püüda anda; lühidalt ütelda, neid armastada nii kui iseennast ja neid austada.

Ma tahan püüda enese soovisi ära võita ja lubatawaid löbustusi ära salata.

Ma tahan Jumalat paluda, et kuhu ma iial lähen, ma pattu ei teeks, waid et ma mõnda head eeskuju võiksin järele jätta.

Ma ei taha iial puhkusele minna ilma palweta ega ära uinuda ilma ennast läbi katsumata.

Ma tahan iga õhtu oma päewaraamatusse kirjutada, mida ma enese juures olen näinud ja mida ma peaksin maha panema sellest, mida ma lugenud, teinud ehk õppinud.

Ma ei taha oma terwisega iial hooletu olla, ega selle eest hoolitsemata jätta ehk oma jõudu raisata, nii et minu töös seisak tuleks ja ma selle läbi Jumala, oma wanemate ja õpetajatele muret teeksin.

Elaw Jumal.

Kui mitu korda ei leia meie pühaskirjas neid sõnu! Ometi kaotame seda igapäewases elus kõige sagedamini filmist. Meie teame, et kirjutatud on: „Elaw Jumal;“ võib olla, räägime meie igapäewases elu tegewuses, meie midagi nii kergelt ei unusta, kui seda suurt tõtt, et Jumal on elaw Jumal, et Tema nüüd seesama on, mis Tema algusest on olnud, et Temal on veel praegu samasugune kõige wägewam armastus kõikide wastu, kes Seda armastawad

ja teeniwad, ja et Ta meie eest sedasama teeb, mida Ta kõikide omaste eest teeb, ja seda kõik lihtsalt sellepärast, et Ta elaw Jumal on, kes igawesti ei muutu. Loodame sellepärast Tema peale. Sialgi, ka kõige pimedamatel tundidel, kõige karmimates läbikatsumistes, kõige suuremates raskustes ärme filmist kaotame, et Tema on veel seesama elaw Jumal ja saab alati samaks elawaks Jumalaks jääma.

(„Kriigs Ropet.“)

Noorte Elu

Eesti Noorte Ühiklitude

Liidu hääletandja

Nr. 2.

Teine aastakäik.

1922.

Külm.

Wäga õndsad olete teie, kes külwate tõige wee äärde, kes teie saadate härja ja eesli jala senna minema. Jef. 32:20.

Hommiku maal tarwitabi põllu töö juures enamide härja ja eesli, künni, kui ka külwi tarwis. Käes olew pilt kujutab seemne wilja foormat, mida üks härja paar põllule weab.

Ma mõtlen, et prohwet Jesaia nende sõnadega ei tähenda wist mitte neid Palestiina põllu osafi, mis omal ajal Noafe (Rutti 2:2), Joabi ehk Ubsalomi päralt olid. (2 Sam. 14:30). Küll aga nägi ta prohwetit nägemises kaugeft seda aega ette, kus Jumala poeg, Jeesus Kristus oma saadikute läbi tema kuningriigi armuõpetust, kui igawese elu seemet külwama tuli (Mat. 13:3, 37—39 f.). Siis oligi see maailma pööripäew, mida prohwet nii wäga igatfes (Jef. 63:19). Ta oli päewade sisse jõudnud, kus kõik Jumala ähwardused Iisraeli ja Juuda kuningriikide peale olid tulnud, nende ärataganemise ja patu pärast (2 Kun. 17: 22, 23; 25: 8—11, 18—21). Nende tempel ja Jumala tunnistus sai ärähäwitatud. See, mida kuningas Saalomon kord nii aukselt oli ehitanud ja palwega pühitsenud (1 Kun. 8: 27—29), seda oli Iisraeli kogudus nii äratootanud, kui prohwetit Efsieli r. 8. peatiikis loeme. Nad olid elawa Jumala maha jätnud (Jeremia 2: 13) ja nüüd ei peastnud neid enam nende kirik, ega koguduse wormilik Jumala teenistus, mida nad välispidiselt weel pidasid ja mille peale lootfid (Jerem. 7: 4, 8), waid nende preestrid, niihästi kui nende walitsejad, kõik said mõõga läbi surma, ja tempel langes tule roaks (2. Kun. 25: 9). Jumal oli neid mahajättnud, sest nende waimulik põld kaswatas kibuwitsu ja ohakaid (Jef. 32: 13), sellepärast oli ta äraneetud ja kadumise ligi jõudnud (Ebr. 6: 8). Jumala nõu ei olnud seda äralangenud wana korda enam parandada, waid otse ümberpöörduft, ta jättis

seada üsna kõrwale ja wõttis uue seaduse selle asemele, nii kui prohwet ka ette nägi. Sest nelipähi päewal, kui waim ülewalt Jfsanda jüingrite peale walati, algas uue seaduse aeg. See oli uue Iisraeli koguduse sünnipäew. Seda kinnitawad meile prohwetit sõnad siin Jef. 32 p. 15 salmis: „Kunni waim meie peale walatakse ülewalt; siis peab kõrb wilja maaks saama ja wilja maad metsa maaks peetama. Eks see ole täieline ümberwahetus (Ebr. 8: 6—10). Seeme, mida meiegi nüüd oma noorte põllu peale peame ja tahame külwata, ei ole siis mitte enam käsu kumbe ega wäljas poolt parandaw õpetus, mis meie sügawale patu sisse langenuid nimekristlastele elu tuua ei jõua, waid seeme mida meie külwi tarwis kanname, on armuõpetus Jeesuse Kristuse Jumala Talle ohwri were põhjal, mis armu ja andeksandmist tõutab kõigile, kes tõlise meeleparanduse läbi oma endiselt patu teelt ümber pööravad ja usku Jeesust Kristust Tema terwe uue seaduse õpetusega oma isiklikes äralepitajaks, wahemeheks, eestkostjaks ja õnnistegijaks wastu wõtawad (Luuka 16: 16; Joh. 1: 12). Ainult elaw Ewangelium, mis usklikkude hinges läbielatud, wõib meie noortele walguks olla igawese elu poole pöörmiseks.

Armsad usklikud noored! Tahaksin Teile Jfsanda sõnad elawalt südamete peale panna: „Minge ka Teie wiinamäele“. (Mat. 20: 4). Ei Jfsand ole kedagi kutsunud laisklema. Kõiki, keda Ta turu pealt leidis, kutsus Ta tööle. Millega tahaksid Sa oma kutsuist seletada, kui Sa mitte oma Meistri eeskujul ei igatse töötada? Jfsand ütles, kui oli rääkinud halastaja Samaaria mehe lugu: „Mine ja tee sina nõnda-samuti“ (Luuka 10: 37). Ainult armastuse töö läbi saame kuninglikukäsusõna tähtsust õieti mõista (Jaf. 2: 8). Ainult siis on meil meelewalg igawese linna sisse minna, kui kuningas ütleb: „Tulge tänna“. „Sest kõik, mis teie iial olete teinud ühele nende-

finaste mu wähe ma wendade feast, seda olete mulle teinud" (Mat. 25: 34, 40). Ei ole weel küll sellest, et sa ise usklikkude hulka ennaft loed; hoopis teine otsus wõib Issandal sinu kohta olla, kui Tema töö sinu elu üllesandeks ei ole saanud (Mat. 25: 45, 46). Issand oma tulemises ei saa usklikuid mitte maapealsete nimekirjade kaudu koguma, waid Tema tuleb palka maksma, nõnda kui iga töö wäärt on (Mat. 16: 27; 1. Im. 22: 1,2). Wäga paljud wabandawad, et nad Issanda töö tarwis nõdrad ja jõuetumad olla, kuid selle juures on nad targad ja tugewad küll teiste töö üle arwustama ja mitu kord kadedalt teifa maha tegema. Kui mõni tähtsam kõnemees kusil koosolekut peab, siis on hulgal niisuguseid (isegi usklikka) inimesi koos, keda muidu wäga harwa näha saab. Nad lasewad siis oma tuima südant põrutada ja teewad jälle uusi lubadusi. Saab aga see ärg mööda, siis wõid sa neid inimesi asjata koosolekutelt otsida, ja ka Issanda töö on neile tähtsusetu. Neil näib eesmärk olema ikka ennaft lasta teenida, aga mitte ennaft lasta tööle kutsuda ja Issanda pärast töötada. Sina armas noor usklik, ära omanda mitte niisugust eesmärki! Wäga palju kallist töö aega saab ka raisatud waimulikkuude pidustuste peale. Nende toimepanijatele soowitan ma hästi ettewaatlik olla, sest harilikult on liig sagedad pidud meile töö tahtsufeks, ja peale meie weel ka meie naabri noorsoo ühingutele. Tõeste tuleb pidu kohta niisugune pilt mõttesse, kui oleks meie kõrwal majas tulekahju, ja meie omas majas pidutseme rahulikult. Mõtlege nende hulga inimeste peale, kes hukatusesele nii ligidal seisawad, et aga mõni tund ehk minut neid weel lahutab! Eks meie peaks seda aega nende peastmiseseks tarwitama? Neid on küllalt meie haigemajades, wangi- ja parandusmajades. Kas Jumal mitte nende werd meie käest ei nõua, kui nad pattust pöörmata surewad ja kui meie neist ei hooli? (Esef. 3: 17—21). Armsad noored usklikud! Issanda töö peab meile kõige tähtsam olema, ta peab meile üle kõige asjade armsaks saama! Ainult siis õpime meie dieti tööd tegema, kui töö meile nii kui apostel Paulusele südamise asjaks saab (2 Kor. 5: 14). Ärge töötage mitte oma au pärast (seltsliku meeleaga), ärge töötage ka mitte nähtawa palga pärast, sest ka siis, kui meie oma töö üle igatseme kiitust kuulda, on meie pall juba käes (Luuka 6: 26; Mat. 6: 5). Pidage meeles, et tõele on ikka wasturääkijaid olnud. On ajaloo mõndagi tarka pead nähtud, kes wastutõukamise kiwile oma teada tõukeid on annud (1. Peetr. 2: 7, 8), kuid meie teame ja usume, et see kiwi, mis praegu küll mitmeist ärapõlatud, wiimaks suureks mäeks saab ja kõik muud kõrwaldab (Zaan. 2: 34, 35 ja 44). Ärge eakige mitte, Jumal ei anna ennaft mitte pilgata,

sest mida meie siin külwame, peame kord igawesel ajal lõikama (Kalaatia 6: 7). Diget külwamist wõime Issandalt eneselt õppida (Wilip. 2: 5—8). Sellepärast soowin Teile noored külwajad, et Teile hoolsad Kristuse järelkäijad oleksite, ja mitte sammusi ei teeks senna, kus teie Tema järgi ei leia. Kaswagem kõiges selle sisse, kes meie pea on (Kristus). Meie püham hool olgu tött ja armastust külwata, sest need on asjad, millel igawene wäärtus on, ja mida meil ülestõusmise päewal rõõm on lõigata. Issanda truuwid järelkäijad on nuttes seda seemet kannud, nad on higi ja were pisaratega seda põldu niisutanud, julgesti märtri surma minnes Jumala tõe eest on nad meilegi head eesmärki jätnud. Olge noored teiegi Issanda töös tulised!

Nooruse aeg on ka külwi aeg. Ka nõdruses külwatud seeme saab wäes äratud, kui see aga elu seeme on. Aga kartke, kui Teile umbrohtu külwate ehk wõeraid wõsusi maha istutate, siis ei saa lõikus Teile mitte rõõmu tooma (Jes. 17: 10, 11).

Wiimaks paneme üht külwi tähele, kus iga inimese elu kui igawese aja seeme saab maha külwatud. Siin on inimesele täis hingelik wabadus jätud walida, misuguse põllu peale ta oma elu tahab külwata, kas liha wõi waimu põllu peale? Suurem hull, ja iseäranis noored inimesed külwawad seda liha põllu peale, sest et hingede tapja kurat neile liha elu, tema himudega nii hülgawalt ette maalib. Nii näeme arwamata hulga noori, kes oma jänutawaid hingesi liha rõõmu ja naeruga mitmesugustes patu elu maitsemistes piüawad waigistada. Olgu neile selgesti teada, et nad niiviisi liha peale külwates kord hukatust lõikama saawad (Kalaat. 6: 8).

Ainult need, kes Jumala Waimu hüüdmise peale on patu tee pealt ümber pöörand, need on õige põllu leidnud; nad külwawad oma elu waimu põllu peale, et sealt kord igawest elu lõigata. Nad on oma armastuse, terwise, nooruse ja kogu oma elu Issanda altarile ohwriks toonud, ja tahawad elus ja surmas Tema omad olla. Noor sõber, kes seda loed, kuhu külwad Sina oma elu? Wali dieti, kuid ära eksi, ära pilka Jumalat, sest pilkamine saadab wiha (Rooma 1: 8).

Üks ainus elu on sull siin maailmas,
Ja see on ka sull warsti elatud,
Ja seda ühte elu nõuab Jeesus,
Et saaks see Tema auks siin pruugitud.
Ta tahab Sinu raha, Sinu wara,
Su aega, jõudu, südant, mõttet, meelt.
Oh anna, anna terwelt ennaft ära,
Siis jäädwat õnne leiad elu teelt
Üks ainus elu, jah see on pea läind,
See üksi jääb, mis Sa Jeesusel teind.

3oh. P.

Mida saab tulewik kaasa tooma?

Frances Ridley Havergal, kelle imelised luuletused omal ajal suurt huwi äratasid (suurem osa neist on nüüd unustud), wastas küsimuse peale: „mida saab tulewik kaasa tooma?“ järgmiselt: Uut armu, uusi õnnistusi, uut walgust sinu teele; uut julgust, uut lootust ja uut jõudu iga päewa jaoks.

Uut tänamise põhjust ja uut rõõmu. Uut tänu iga hommituks, uut laulu iga õhtuks.

Uut wilja Sinu õpetajale, uut kiituse põhjust.

Uusi andisi Tema waraaidast, uut walgust Tema silmest.

Uusi jõgesi äralõpmata armuallikast. Uusi tähti Sinu krooni jaoks, uusi armastuse tõendusid. Uusi läikeid sellest auist, mis illewal ootab. Uut täielikku ja kallid walgust Tema näo joontest.

Rõik see rõõm saab sulle osaks Kristusega reisis.

Tule ja maitse seda päew päewa järele, kuna aasta aasta järele sinu elust minewikku lendab. „Mida saab tulewik kaasa tooma?“, Rahllematakt ei midagi muud, kui õndsust ja äralõppemata wõidulaulu Jhatojas.

Wäiksed tunnid Jeesuse jalge ees.

S. B. D.

„Ja temal oli õde, keda Mariaks hüüti, see istus ka Jeesuse jalge ees, ja kuulis tema kõnet“.

„Aga üht asja on tarwis: Maria on hea oja wältsenud, see ei pea mitte temalt ärawõetama“. (Luuka 10: 39 ja 42).

Kui Jeesus Jerusalemmas käis ja päewa suure linna kääras ja mitmesugustes wäsitawtes tegewustes

oli mööda saatnud, leiame, et Ta sagedasti õhtutel Betaaniasse, wäikse alewi wäiksesse läks, (Mat. 21: 17; Mark. 11: 11) mis Jerusalemmast mitte kaugel ei olnud, waid kõigest wiisteistkümnend wagu, wõi umbes kaks ja pool wersta. (Joh. 11: 18) Seal elasid Maria ja Marta oma wenna Laatsarusega, kes tugewa sõpruse sidemega kõik Jeesusega ühte olid seotud. (Joh. 11: 3, 5, 11, 36). Jeesuse sennatulekul

Jeesus Marta ja Maria juures.

püüdis Marta kõik teha, mis ta võis, et oma sõpra ja õpetajat kõige paremini vastuvõtta ja see sünnitas talle palju tööd. (Luuka 10: 40. Joh. 12: 2). Maria ei näi aga toiduvalmistusest, ettekandmisest, ega muist maja talitusest sugugi hoolivat, vaid istub vaikselts Jeesuse jalge ees, kui ei oleks midagi suure kugupeetud küllalise vastuvõtmiseks tarvis teha, ja rõõmustab sellest, mida Jeesus talle räägib. Marta aga waatab, kui ei oleks see sünnis, et Maria nii lasseb aega mööda lennata, ja pöörab õpetaja poole otseselt küsima: „Isand, eks Sa seist ei hooli, et minu õde mind lasseb üksi waewa näha? Et ütle nüüd temale, et tema mind ka peab aitama“. (Luuka 10: 40) Wististe lootis ta, et Jeesus, kes kõigi vastu kaastundlik oli, ka temale abi saab andma; wast ehk peitus selles lauses ka soow Jeesuse tähelepanu oma töö peale tõmmata, ja igatsus temalt kiitust saada. Oma imestuseks saab ta aga Jeesuselt hoopis teistfuguse wastuse, kui ta oleks oodanud. Kui Marta arwas, et Maria etteheiteid ja manitsusi on ärateeninud, ütleb talle Jeesus: „Marta, Marta, sa muretsed, ja teed enesele tüli mitme asja pärast. Aga üht asja on tarwis: Maria on hea osa walitsenud, see ei pea mitte temalt ärawõetama“. Jeesus oli Maria vaikist istumist hoopis kõrgemalt hindanud, kui Marta tõttamist, ruttamist ja wäsitawat talitust.

Nii mitmegi noore peale, kes töötab, töötab ja töötab kõike muud unustes, peab õnnistegija sage-dasti sama pilguga kurwalt waatama, kui hoolsalt talitaja Marta peale. Töö on Jumalariikis tähtis, tingimata tarwilik ja möödapeafemata. Nii kui inimene kehalikult ega mõistuslikult ilma tööta normaalselt välja ei arene, nii ei kaswa ka waimulik inimene ilma tööta mitte kõigis selle sisse, kes pea on. Kuid siiski käiwad ka tööga kaasas hädaohud, sest saatana tunneb meie nõrke külge ja püüab neid meie kahjuks oma tahtmise järele ärakasutada, juhtides töötajat kristlast niisuguse töörohksuse, et tal enam aega ei oleks waikiste tundide jaoks oma Jumalaga, sest waiksetel tundidel üffilduses Jumalaga

wõtame meie uut jõudu nii töö, kui wõitluste jaoks. Waikses õpime meie nii töötama, kui see Jumala tahtmine on. Waikses kaowad meie omad plaanid ja asemel astuwad Jumala plaanid. Waikses tunneme ära tehtud effisammud ja õpime, kuidas edaspidi effitustest möödapeafeda. Waiksus Jeesuse jalge ees wiib meid kõrkusest alandusesse Jumala ja inimeste ees. Waikses saawad walusamad hinge haawad parandud. Waikses saame ikka enam Jumala sarnaseks. Waiksest astume meie töösse Jumala Waimu juhatusel, töötame õnnistusrikkalt ja oleme saatanale kardetawaks wastaseks, mille pärast ta ka kõik abinõud tarwitusele wõtab, et meid kätärrikais kohtes hoida.

Õfegi jõed ja suured järwed saaksid tühjaks, kui nad ainult peaksid enesest wett wäljaandma ja kui neil ei oleks juurde jooksu ega allitaid. Ükski kaupmees ei wõi müüa, ilma, et tal sisseostu aega oleks. Ükski pank ei wõi ainult raha wäljaanda, waid tal peawad ka sissewõtmise ajad olema. Ka töötamine Jumalariikis on selle wäljaandmine, mida meie üffilduses oleme Jumalalt omandanud, ja nii, kui iga äri pankroti jääb, kui tal korralikud sisseostu wõimalused puuduwad, nii jääme ka meie ilma waikse tundideta waimulikult pankroti, kaotame waimuliku jõu, töö jääb tagajärjetaks, saab Jumala Waimu asemel oma mõistusest juhitud, saatana ei karda meid enam, sest ta teab, et meil jõud puudub. Ta hakkab meid oma wõimu alla wähe haawal fundima, meile näitama meie wäärtust, anderikkust ja suurst, kui palju meie oleme töötanud, kuni meie Jumaliku tööle esiteks oleme täiesti kõlbmataks saanud, siis waimulikus wõitluses murdunud ja wiimaks waimuelu täiesti kaotanud. Kõik need kaotused said oma alguse waiksete tundide puudusest. Seepärast ärme unustame waikseid tunde Jeesuse jalge ees, Tema püha sõna juures ja põlwepeal palwes, sest kõik töö peab kord lõppema, kuid Jeesuse jalge ees saab Tema rahwas igawesti wiibima, seal, kus palwed kiituseks muutuwad.

Üleskutse usule

ehk

Kui palju on sul oma peremehele wõlgu?

Egiptuse misjonäär A. Liblik.

(Järg).

II. Islami usu kombed — wiis usu sammast.

Mohamedi usu wiis sammast on kõik, kui murtud pillirood, mida aastasajad on leidnud nii olewat, sest et Mohamedi usu tunnistus on ainult osalt tõde. Tema tunnistus ei wõi selle hinge jänu kustutada, kes Wahemeest ja Lepitamist taga nõuab. Tema palwed on külmad ja eluta, mis ei wõi pühadust tuua sellele, kes neid tarwitab. Tema paastumine teeb arwamata palju silmakirjaliku wagadust ühelt poolt ning

prassimist teiselt poolt, mida päewal paastujad öösel toimepanewad. Tema armuanded teewad paljuid laisaks kerjajateks, kes ennemini tubliste tööd peaksid tegema. Lõpuks tema usu rändamised Mekka ja Medinasse on kõige kurjuse, roojuse ja patu allikad, milledest palwerändajad rohkesti joowad ja oma ihu ning hinge ära kihwtitawad.

* * *

Igatiks, kes Islami usku tunnistab, on Moslim, aga iga õige „usklik“ peab oma usku oma

tegudes ülesse näitama. Seda tegude õpetust nimetakse „diin“.

Islam tähendab oma tahtmise äraandmine Jumalale üleüldiselt, aga Mohamed õpetas et inimene isiklikult peab wiies punktis oma tahtmist ära andma. Seda nimetab ta usu sammasteks. Ta ütles: „Üks Moslim on see, kes ennast Jumala tahtmise alla on heitnud ja kes 1) tunnistab, et ei ole teist Jumalat, kui Allah ja et Mohamed on tema prohwet, 2) kes seatud ajal palub, 3) kes waestele andeid annab, 4) kes paastub Romadeni kuul ja 5) kes usurändamist ettewõttab Mekkasse, kui see tal wõimalik on“.

Esimene samm on Jumala tunnistamine. Siin on see kõige lühem usutunnistus terwes ilmas ja ta on wist sagedamine, kui ükski teine korratud. Ta on nii lühikene, et kolmeteistkümne aastasaja jooksul ei ole tarwis olnud teda parandada ega õiendada. Sülelastele saab teda õpetatud ja surijate kõrwa sisse sosistud. Wiis korda päewas kõlab ta minarettide pealt terve Mohametlaste ilmas — „La-ilaha-illa-Allah, wa Mohamed Rasulu-Allah“. Mohamed olla ütelnud, et kes neid sõnu tunnistab, saab suure palga ja et see tunnistus niipalju maksab, kui sada head tegu, — ja et sada pattu saab temale andeks antud ja et tema saadana eest kaitstud saab. — Need sõnad on Islami sõja- ja wõiduhüie. Neid wõime

Jumal on suur.

nende lippude ja maja uste peal lugeda; endised kalifide aegsed rahad kandsiwad seda pealkirja; Araabia keeles kõlawad need sõnad igas Moslimi külakeses, Filipinide saartest kuni Marokkoni. Sa kuuled neid turul, uulitsal ja moschees, ta on nende sõjakisa ja nende lapselaul, nende

rõõmuhüie ja nende hädakisa, ja nende sõnade lõpmata kordamine on nendele suureks ühenduseks ja tugewuseks saanud. Kui keegi Islami usku wastu wõtab, sel pole muud tarwis teha ega teada, kui

1) waljuste, kõigewähemalt üks kord oma elus usutunnistust öelda, aga mida enam, seda parem,

2) teda selgesti arusaada ja ära mõista,

3) teda südamest uskuda,

4) surmani teda tunnistada,

5) ilma wigata wälja rääkida,

6) ikka ja alati wiibimata teda tunnistada.

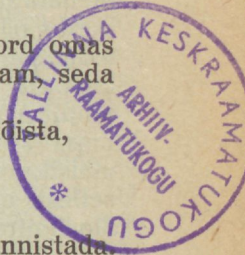
Seesugune alaline oma lühikese usutunnistuse kordamine on Islami usule suureks tugewuseks olnud, sest et iga harimata mees teda kergesti korrata wõis ja sellega ennast

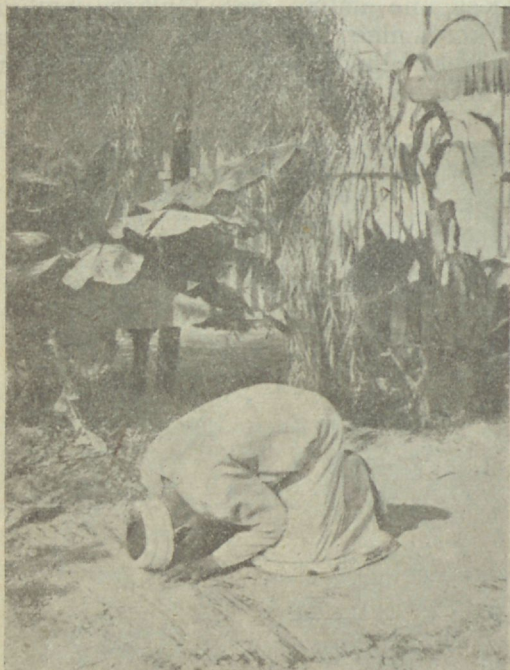
Mina kummardan sind, oma suure Issanda pühadust.

otsekui Jumala sõjariistaks pidas. Meie laulame waimustusega: „Ma wõitlejaks kutsutud olen, ja sõdijaks Jeesuse eest, mu kuninga kõrwal ma seisan — ma elu wõin jätta ta eest“, ja meie teame, mis see tähendab! Ainult üks uuestisündinud hing wõib selle kuninga leeris wõidelda! Aga Islami usu sõdijatel ei ole seda tarwis. Iga mees, kes neid sõnu „la-ilaha-illa-Allah“ oma suuga tunnistada wõib, on sellega Allahi sõjamees ja mõök wõib kergesti oma wana meele himude järel elades taewariiki pärida, wõi õigemini — ära teenida.

Teine samm on palwe. Et reisijad Mohamedlasi sagedasti põlwili ehk silmili maas palwes näewad olewat, ilma nende palwe sisu teadmata, on nad imestades arwama hakkand, et Mohamedlased head usklikud on. Aga mis piibel ja üks Moslim palweks nimetab, on

koguni iga üks ise asi. Üks misjonäär, kes Islami usuga hästi tuttaw oli, ütles nende palwe kohta: „Islami palwe on ainult üks mehaniline tegu, mis kui masina kombel wiis korda päewas tehtud saab ja millel elu peale mingisugust mõju ei ole. Nende palwed on lõpmata sõnade kordamine ja nad saawad ainult Araabia keeles üleüteldud. Olgu see Hiina maal wõi Indias ehk Sudanis wõi kus tahes, mõistku palwetaja oma palwe sõnu wõi ei, sellest ei ole tähtsust. Kolmweerand kõigest Moslimitest palub wiis korda päewas ühes

Mina kummardan oma kõige kõrgema Issanda pühadust.

wõõras keeles — ja ometi on nende palwed sagedasti tõsise meelega tehtud, ja wahetpidamata“. Mohamed nimetas palwet üheks usu sambaks ja Paradiisi wõtmeks.

Kui üks Moslim tahab, et ta palwed kuuldud saaksiwad, siis peab ta kõige pealt teadma, kuhu poole waadata palwet tehes. Ta ei tohi muul wiisil paluda, kui Mekka poole pöördes, seks kannawad mehed reisudel enamasti ikka enestega kompassi. Naesed ei palu harilikult, ainult harwasti on nõnda näha, kellel aega ja himu palwele on. Nad on eneste ja oma meeste meelest hingeta olewused, kes ainult meeste tarbeks elama peawad. Järgmine punkt õigeks palweks on wälispidine puhtus ja õiget wiisi pesemine. Selle üle on terwed raamatud kirjutatud, aga hinge puhtuse üle palwes, ei ole Koranis mitte sõnagi räägitud. Sel wiisil kordab iga Moslim, kui ta kõik oma palwekorrad peab — iga päew ühte ja sedasama palwet 75 korda.

Et õiget palwetundi teada, läheb Muezzin (preester) wiis korda päewas minaretti otsa ja

kutsub usklikka palwele. Kellasi neil ei ole. Warju healega hüüab Muezzin: „Allah on suur! Ma tunnistan, et Jumal on üks ja et Mohamed on tema prohwet. Tulge palwele, tulge küllusele, Allah on suur!“ Hommikusele palwe hüüdele saab weel juurde lisatud „palwe on parem, kui uni“.

Waastele annete andmises, mida ka üheks „usu sambaks“ peetakse, oli Mohamed ise heaks eeskujuks. Esialgul wõeti andeid sunnikaudu, mis weel praegugi mõnes Moslimi maal kombeks on. Üks neljakümmendik terwest sissetulekust pidi seaduse järele waaste heaks antud saama. Wana seaduse kümned, mis Jumala töö heaks Iisraeli lastel tuli maksta, oli palju suurem osa — ja pealegi andsiwad nad suurel määral wabatahtlikka ohwriandeid. Seda teewad ka mitmed Mohamedlased selle otstarbega, et ennast selles kinnitada, et ta kõik õigust ja käsusõnu on täitnud. Et wõõraste wastuwõtmine sellega „Jumala teenistuseks ja käsu täitmiseks“ saab peetud, see seletab meile, kust nende ime suuremeeleline lahkus ja heldus tuleb. Inimene wõib palju teha, kui tal lootust on selle läbi omale taewariiki teenida — ja see on just Islami usu alus, mille peale nad usinaste ehitada püüawad. Kui nad ei tea, et see rumala mehe töö on, kes oma maja liiwa peale ehitas, ning see langes, kui wihm ja tormid, ja tuuled peale tuliwad.

Paastumise kuu Ramadan. Et Mohamedi kalender kuukäigu järele seatud, siis muudab nende paastu aeg iga aasta. Kui ta talwe peale langeb, ei ole suurt wiga terve päew läbi ilma söögita ja joogita olla. Kui ta aga suwe palawa ja pikka päewa peale langeb, on küll wäga raske seda aega läbi elada. Neil on luba öösel süüa ja juua niipalju, kui kõht wõib wastu wõtta, aga niipea, kui koitma hakkab, ei tohi enam midagit alla neelata, ka mitte sülgetki. Nad katsuwad siis oma päiwi kas magades, wõi mängides mööda saata, sest et nad töö jaoks kõlbmatad ja wäsinud on. Muidugi mõista, toob niisugune pöörane elu neile kõikisugusi seedimise haigusi ja meie polikliinikud on rahwast täis, niipea kui paastu aeg möödas on. Mohamed ütles: „Kes paastumist Ramadanil kuul maha jätab, on paganate sarnane, ning igal usklikul on õigus tema wara ja rikkust tema käest ära wõtta!“

Ümberlõikamine on ka üks usu komme Moslimide hulgas ja saab suurel wiisil peetud. Kes seda tegemata jätab, saab ususalgajaks loetud. Kurwastuseks peame ütleva, et seda niihästi poislaste kui ka tütarlaste juures ette wõetakse. Meie oleme kolemaid hädasid arstima pidanud, mis selle läbi tuliwad. Paljud nendest on eluks ajaks wigaseks jäänud.

Mohamedlased terwes ilmas peawad kaks suurt püha aastas, Idul-Fitr, esimene päew pärast paastu aega ja Bairam ehk ohwerdamise püha. Idul-Fitr on rõõmu aeg, kus inimesed

ued riided selga panewad ja oma kuuaegse paastumise järele juba ülearu sööwad ja joowad. Bairam on õiguse järele usurändamisega ühenduses, aga kes ei ole wõinud Mekkasse reisida, wõib seda igas teises kohas pidada. Ta alusmõtte on Abrahami sõna kuulmine, kui ta walmis oli Iisakit (Moslimi arwamise järele „Ismaeli“) Jumalale ohwerdama. Mohamed õppis seda põhjasmõtet Juutide käest, kes iga aasta suurt Aralunastamise päewa ohwerdamistega pidasiwad. Ehk ta ise küll meie Önnistegija ristilöömist ja ohwri surma patuste eest ärasalgab, on ta ometi Bairami, seda suurt ohwripüha, oma järelekäiatele üheks pühaks teind ja usu keskkohuta seadnud. Mikspärast „Gihad“ — püha — usu-sõda, mis Islami kõige kangem ja wägewam mõök on, mitte üheks „usu sambaks“ ei ole arwatud, on arusaamata. Korani õpetus on, et sõda paganate wastu iga Moslimi püham kohus on. „Tapke neid, kes teisi jumalaid Allah kõrwale seadwad, tapke neid, kus iial teie neid leiate“, ütleb Koran. Sest ajast saadik, kui Moslimimaad ristirahwa walitsuse alla on wõetud, ei ole neil wabadust

oma usu mõõka nii wabalt tarwitada. Aga mõök on kangelase puusa peal tuppes — ta weel ära roostetada ei ole jõudnud.

Mohamed ütles: „See mees, kes sureb ilma Islami usu eest wõitlemata ehk ilma omas südames soowimata, et ta wõiks Allah eest wõideldes surra — on kui üks wariseer. Põrgu tuli ei saa aga seda mitte puutama, kes tolmuga kaetud on, sõdides“. Kui niisuguseid kangelase tegusid sai Mohamedi eest tehtud, mis südame liigutab ja imestama paneb — kui palju enam peaksime meie kangelastena ja kartuseta oma kapteni ja Kuninga Jeesuse Kristuse nimel wõitlema ja wõitma. Kuisuguse armastusega Tema wastu peaksime meie kõik lihaliikud sõjariistad mahapannes, waimu sõjariistad oma peale wõtma ja wäljaminema neid wabastama, keda waenlane on sidund, kes orjad ja kelle ehitus aluseta, mis kõige oma wiie sambaga seltsis ühel päewal saab kokkulangema neid suretades, kes neid on julgend teetada.

Wennad, õed — ärge kauem magage!

(Järgneb).

Armastus.

Kord käis üks inime üksikut teed,
Ta ümber kõik tuled olid kustund.
Ta kõrwal, — seal kohisesid sügawad weed,
Ja tormid kõik walla olid lastud.
Ja käies nii inime üksikut teed
Kui ümber kõik tuled olid kustund,
Kui kõrwal, seal kohisesid sügawad weed.
Kui tormid kõik walla olid lastud.
Ja weeresid pisarad, nuttis siis hing

Ja kisendus tuli ta huulilt:
Ju küllalt! kui kaua käin Kolgata teed —
Ju küllalt! mill waikiwad kohawad weed?!
Siis äkki käis kõrwu tall imelik wiis —
Kooral kui templitte kojast:
Miks pilliroog kõigud, kes elu sull andis
Su süid ka armastus ristipuul kandis!

A. Schönberg.

Saksa ülemaalse C. E. liidu konwerents 7.—12. oktoobril 1921.

I. Saksaliit:

Südamliku usumehe õpetaja Blecher'i läbi tuli Saksa maale C. E. noorte töö. Nagu iga töö algas ta waikeselt. Oli ka hulga armsaid wendi ja õdesid, kes alguses selle töö wastu seisid. Osalt sellepärast, et töö kiriklises ringkondades algas, jäid mitmed usklikud kogudused asjast eemale, osalt aga ka sellepärast, et neil juba warem korraldatud noorsootöö olemas oli. Ei leidnud ka meie kalli noorsoo lai uskude waheline pind mitmel pool õiget arusaamist, kardeti selleläbi kaotada piibli tõe tähtsust mõnede silmas ja nii ongi see õnnistusrikas noorsoo töö laiali laotunud kiriklises usklike ringkondades (Gemeinschaftsbewegung).

Aastate jooksul on töö paisunud wõimsalt, nii et tänavusel konwerensil selgus, et Saksamaa liitu kuulub üle 30,000 liikme. Töötatakse kõigis Saksamaa jagudes, mispärast ka töö on korraldatud siin: üksikud seltsid alluwad kõige esimeses järgus maakondade ühendustesse, kellel oma juhatus, mõnel pool ka oma häälekandja ja reisusekretäär. Maakondade ühendused omakord kuuluwad ülemaalse liitu. Liidu direktor on õpetaja Schürmann, kindralsekretäär, alustaja õpetaja Blecher. Liidu juhatuses ühes reisusekretääridega on ametis 13 isikut, kes liidu kassa kulul ülalpeetakse, mille sissetulekud on kõige pealt liikmeks, ohwripäewa sissetulek, wabatahtlikud anded ning trükikoja puhtad kasud ja lehtede läbi saadud puhtkasud.

Liit peab ühe korra aastas oma konwerentsi, põhikirja põhjal, kus wastuõetakse maakondade ühenduste poolt

ettepandud uued seltsid, waadetakse kassa ja muud aruanded läbi, arutatakse liidu põhimõtteid ja peetakse waimulikke koosolekuid. Nüüd siis tahaksid kõneleda

II. minewaaastase aastakonwerentsist:

Ja nimelt:

1) Konwerentsi kohast, Breemeni linnast paar sõna. Linn on meeldiw, wana kuulus hansaaegne, kust peeti ja peetakse laewaühendust kõige maailmaga ka Tallinnaga. Linn oma wanade kitsaste uulitsate ja ehitustega tuletab elawalt meie kodumaa pealinna meele; wahe seisab ainult selles, et Breemeni mõnikümmend tuhat elanikku rikkam on, ja niisama palju rikkam ka oma suurte toredate hoonetega, suure rautewõrguga ja elektri uulitsa raudteega. Eelmise aasta oli Breemeni C. E. seltsi soowil ja kutsel konwerents siia määratud. Breemeni linna noored olid siis ka suure armastusega neid päiwi warakult juba

2) tutwustama hakkanud; muidugi kõigepealt liidu häälekandja „Jugendhilfe“ läbi, kus ligi poolaasta igas numbris ilmus midagi pildistatud ja kirjeldatud Breemenist. Iga maakonna ühenduse juhatusel oli saadetud kutsed. Nädal aega enne konwerentsi olid kuulutatud kõigis Breemeni lehtedes ja suured wärwilised maitserikkad plakadid uulitsa nurkadel, mis linna-tähtsamail kohtadel meelitasid inimesi tulema õhtuseile kutsekoosolekuile ja õuekoosolekule, niisama oli trükitud kutsekaardid, milled noored linnas välja jagasid.

3) Konwerentsi ruum asus jaama läheduses, suures linnapargis. See oli ruumikas pidusaal kõrwal-saalidega, karderoobedega ja einelauaga kust igal ajal limonadi saada wõis, sealgi oli kirjakast, kust kolm korda päewas wõeti kirjad wälja ja toimetati edasi. Hoone ees oli kaunikas tiik, kus suplesid pardid ja ujusid kalad. Tiigi teisel otsal seisis kaks marmori kuju. Maja teisel küljel suure puude wahel, mängles mitmeharuline purtskaev. Ümberringi sügisises surmailus on puisteed ja üle kõige sinine taewawõlw. Ilmad soojad ja selged.

4) Konwerentsile sõitjad olid vähemalt nädalaega enne kirjalikult ülesandunud konwerentsi korraldustoimkonnale mis asus nüüd konwerentsi läheduses ja kust iga tulija küsimuse peale sai walge kaardi, kus ühele küljele oli kirjutatud ta nimi ja teisele küljele aadress, kuhu öökorterisse mahutatud. Sealsamas anti iga konwerentsist osawõtjale nikkelpilekist wälja stansitud rinnamärk, päewakord ja üks punane osawõtmisekaart, mis teda õigustas igast koosolekust osa wõtta peale tegeliku koosoleku, kuhu lasti sisse saadikuid ja tegelikke liikmeid roheline pileti ettenäitamisel. Nii wõtsid siis osa usklikud noored, poolehoijad liikmed ja wõõrad teistsit ringkondadest, ning kutsekaartide wõi kuulutuste läbi juhuslikult tulnud.

5) Konwerentsi juhatus seisis direktor Schürmann'i käes, kellel selleks suur and ja tugew juhtimiswõim. Läbirääkimisaineid oskas ta selgitada, kokkuwõtta ja õigel ajal otsusele wiia, mis läbi jõuti lühikese ajaga palju läbi wõtta. Tema on eluks ajaks direktoriks walitud.

6) Terwituskoosolek oli kohe konwerentsi esimesel õhtul. Schürmann pidas terwituskõne, mis Taaweti laul 36: 8—10 põhjal üles ehitatud. Räägib ühest ärapõgenemisest patusest ja kaduwast maailmast Jeesuse risti warju, kus meie kõik äraandes leiame hingamise ta tiwasulgede all. Meie tunneme ainult kahte sorte inimesi kes ära põgenend ja Jeesuses wabaks saanud ehk süütuid inimesi, ütleb ta. Kutsu noori üles täielikult Jeesusele ära anduma, et püha sõja jaoks kõlbuliseks saada. Soowib et tuld siit kaasa wõtaksime. Terwitab konwerentsi liidu nimel.

Soolaul: „Las ma läen.“ (Väga ilus, selge tungiv.)

Terwitab Breemeni seltsi juhti insener Rex. Taw. laul 126: 3. Soowib, et need päewad oleksid kõigile sisemiseks ülesehituseks, kõwema wennaliku wahekorraldumiseks ka teiste ringkondadega ja suureks õnnistuseks linnale.

Kirikliste ringkondade nimel wabalinnast Breemenist terwitab õpetaja Doktor Bütner. Toob ette terve rea mehi, kes sisemiselt olnud C. E. liikumisele lähedast Breemenis. Siin asub esimene noortemeeste selts Saksamaal. Soowib et C. E. ikka oleks kirikule abiks. Auliikmete nimel kõneleb Breemenist õpetaja Jacobscotter. Räägib kuulutusallidest, missuguseid ta linnas näinud ja kõneleb hädaohust, et sisemise elu asemele, wahest jääb ainult ilus silt, mille eest hoida tuleb. Soowib, et kiriku eest sõdiks. Sisemisjoni nimel terwitab Doktor Iokasten ja kutsub üles sõdima õlg õla wastu. Baptistide koguse nimel, kes elawalts osa wõttis terwest konwerentsist terwitab kooliõpetaja Lotz. Räägib meie ülesandest, et meie maailmale Jeesust näitama peame. Soowib ühistööd. Methodistide koguduse nimel Schröder. Ewangeeliumi noortemeeste seltside nimel keegi Rademack. Methodisti noorsoo liikumise juht Doktor Kraf soowib lähdat ühistööd. Peale seda, kui mõne sõnaga terwitunud maakondade ühenduste juhid ja õpetaja Blecher toonud südamlikumaid terwitusi Ameerikast üleilmisest konwerentsist ja Norrast ning Rootsist, kus hiljuti wiibinud ütleb lõpuks weel inglisaadik oma terwitused, mis kõik soojalt wastuwõetakse ja lõppwasse jäetakse. Hilja oli juba.

Teisel päewal annab Euroopa C. E. liidu juhataja Genfist õpetaja Sauwin terwitusi, ja siis ka mina Eesti maa nimel, mis suure huwitusega wastu wõetakse ja rohket edu Issanda töös soowitakse. Õpetaja Blecher, tema abikaasa, inglisiswend ja Euroopa liidu juhataja Sauwin soowisid mulle südamlikkude käeandmistega kõige soojemaid terwitusi meie Eesti noorte hulgale. Ja mul on suur rõõm neid Teile kallid noored Issanda wäehulga kodumaal edasi anda. Ka doktor Kraf palus mind Method. noorte nimel teid terwitada.

7) Tegelik osa: Sekretäär Stolpmann loeb minewa aastase konwerentsi protokollid ette, mis kaunis keskmiselt kokku seatud ja mis mõne wäikese muudatusega wastu wõetakse. Wahe peal on juba hääle õiguslikud selgunud ning istuwad maakondade järele cessaalis. Aruanded, mis enne kõik juhataste ja komisjonide poolt läbiwaadatud.

a) Direktori aruanne: Ütleb, et end õnnelik tunneb oma töös minewaaasta pani alles oma õpetaja ameti maha ja astus täiesti. C. E. noorsoo töö juhiks Räägib et tema juhtiwas töös mitte ei wõi igale poole pidudele ja aasta päewadele tulla, waid on walmis piibli kursusi pidama, terve ringkonnale ja usule süwendamiseks koosolekuid, ainult 10, 15, 25 aastapäiwil lubab ilmuda. Niisama tahab wendadele, kes seda tööd ei mõista, asja selgitada ja maa pea juhataste C. E. tööd igakõltselt edustada.

b) Kindral sekretäär Blecher teatab, et C. E. töös Saksamaal wälmist ja sisemist kaswamist märgata. On olemas 967 seltsi 33.133 liikmega, neist 214 laste seltsi. On olemas ka 462 pühaäwa kooli 39.864 lapsega. 1191 Diaconissi halastajat öde. Liidus on 122 isikut ametis, kes sellest kassast ülespidamist saawad. Lõuna-Saksamaal on märgata wäikeseid ärkamisi ja tundemärgid annawad lootust ühesuurema waimuliku liikumisele: Reisu sekretäärid ei jõua nii palju reisida, kui kutseid on. Tõttegijate kursused on õnnistatud. Siiski on põhjust kurbtuseks, sest mõnel pool hakkab kergemeelne ja ilmawaim sisse tungima. Hoiatab et C. E. mitte parteiliseks ei saaks ning soowib noorust, kes julgeb ja tahab ohwerdada Jeesuse kallil nime jaoks.

c) Reisu sekretääride aruanded 1) Stolpmann Räägib oma reisu raskustest, kuidas mitmel pool olnud rõhuwad pimeduse wõimud. On pidanud 17 ewangelisatsiooni, 13 kohas piiblitunnid pärast lõunat, koosolekuile tuli läbistikku 350 inimest, mõnes kohas ainult 60. On ka saanud hinged mitmel pool peastatud. Tal on olnud läbirääkimisi mitmesuguste inimestega, mõnel pool isegi kommunistidega. Laulab ühe uue laulu, mille üks noorõpetaja teinud.

2) Doktor Wiesing. Ta on kui wastand Stolpmann'ile, kes mehelik, selge ja rohkem äratuskõneleja. Dr. Wiesing õrn, alandlik ja sügaw. Tema tunneb oma otsekoheks tööks isilik töö üksikute juures. Ta tunneb tungi sisemist seltside elu tõsta ja süwendada, hoiatab liig suure tegewuse eest, mis sisemise elu kängu paneb. Mitte kuulajate süda ei ole tihti kõwamaapind, waid juhtide ja tegewate liikmete omas südames. Mõnel pool lastakse piiblik pöörmise ja uuestsünni piir lõdwale ja selle tõttu saawad poolikute südametega inimesed tegelikuks liikmeiks wastu wõetud, milles suurt häda ohtu C. E. tööle näeb. Mõnel pool on ka hulgald sohwakristlasi kes oma juhti kõik teha lasewad ja ise leiguses unesohtwadel puhkawad ja nurisewad, kuni juht ihuliselt kokku langeb. Mõnel pool on surnuks armastatud, sest seal ei olnud enam karistust ega selget seisukohta pattu wastu — lasti kõik läbi — armastati. Mõnel pool püütakse ka uskmata uuestisünnidimatu õpetajaga käiskäes töötada, kas seltsi surnuks armastades. Hoiatke waimuliku liha eest, mis ise omale wõtnud paigad ja kohad Jumalariigis, keda mitte Jumal pole kutsunud tööle. Tihti oodetakse ärkamisi, aga selts on tuim ja kui sel töötd, siis küsid ligakord. Kas on siis siin hingesid, tõttegijaid, kelle hoole Issand hinged usaldada wõib? Mõnel pool on juhataja kõik puruks tallanud ja nüüd kutsutakse sinna äratuskoosolekuid pidama. Mis wõib sel teha waene reisu sekretäär? Kusalgi oli Dr. Wiesing kutsutud ühe õpetaja juure õhtusöögile ja palwe asemele pakkus see temale sigari peale söögi. Aga on ka palju rõõmu ja õnne, kui leiad noori rikkumata hingesid, kes põlewad igatsuses oma elu pühitseda Jeesusele ja tema tööle, sellepärast mitte wärsida waid töötada rõõmuga usus ja Püha Waimu wäes ning sõdida Jumala rahwa hulga eest terwes maailmas.

3) Aja puudusel ei saa teised reisu sekretäärid kõneleda sellepärast räägib weel üks reisiõde Marie Springiv (Niisugune öde puudub meil ka wäga). Ta näeb üht uut liikumis- ja puhastusaga tulewat. Kahjatseb, et seltsides tihti nii wähe ruumi antakse noorile kõnelemiseks. Igal pool on tema ka pidanud

kõnesid sugueluliste küsimuste üle. Ta on omas töös palju rõõmu näinud.

d) Kassa aruanne: Kassa sissetulek oli vähem kui väljaminek raskest seisukorrast peastis liidu raamatukauplus välja. Soovitatakse tulewikus liikmemaksu iga tegewa liikme pealt tõsta kuni 5 Mk. aastas ja poolehoidjal 2. 50., sest töö nõuab laiendamist. Suure waimustusega wõeti noorte poolt ettepanek wastu.

f) Arutatakse küsimust ühe puhkepaiga asutamiseks Jumala riigi töötajatele. Kohe ehitata ei saa, sellepärast antakse asi komisjoni läbi waatamiseks ja eeltööde tegemiseks.

g) Jugendring Saksa noorsoo liitude Ühing, kuhu ilmalikud, poliitilised ja kristlikud seltsid ühinewad mõne ühise asja läbiwiimiseks, nagu kõlbmatu kino piltide wastu sõdimiseks, sopakirjanduse ja kõlbmatupiltide wastu sõdimiseks jne. C. E. konwerents leiab ühendamise mitte õigeks, küll aga wõiks mõnel üksikul juhtumisel kaasaadata, sest kõik need poliitilised, majanduslikud ja kristlikud seltsid püüawad inimest parandada wälise asjade kõrwaldamise läbi, mida C. E. eitab, sest ainult ewangeelium Kristusest teeb wabaks. Ei ole ka meil õigus maailmaga, kui ta kristlikus kuues käib ühes tõmmata.

h) Turnimise küsimus tuleb arutusele, sest et Saksa walitsuse pragu seadus välja töötatakse, kus iga noor inimene kuni 20 aastani turnima peab, mispärast C. E. noored oleks sunnitud ilmlikes seltsides turnimas käima, sellepärast leiab konwerents soovitawaks asutada seltsides turnimise tunnind usklike juhatajate all ja walju waimliku ülewaatuse all, et asi mitte kergemeelseks ei läheks. Waieldi palju wastu ja poolt ja wiimaks tuldi siis sellele otsusele. See otsus kurwastab mind wäga, sest ma ei tunne ainustki seltsi, kus turnimine ja sport mitte usuolu hauaks ei oleks saanud.

i) Noorsoo seltsidel on walitsuse põhikirjade põhjal mitmesugused eesõigused ja toetused: suuremal hulgal sõidud raudteel alandatud hinnaga, raamatukogude toetamised ja walitsuse abirahade saamine. Hoiatakse selles asjas end siduda walitsuse mõjude ja ülemwaatuse alla, ehk küll linnapea poole küsimustega pöörduda wõib.

k) C. E. seisukoht kiriku noorsoo õpetajate wastu olgu sõbralik ilma et ligemat ühendust pidada.

l) Soowitakse üht liituda priikogudustega, nagu Baptistide, Methodistide ja Ewangeeliumi seltsiga ühisteks ülesanneteks, kuid nii et igaüks oma seltsi ja põhimõttele truulik jääb ja oma tööd endiselt ajab.

m) Liidu häälkandjat suurendada ja temale raamatu format anda. Müüakse 14.000 numbrit ära.

n) Wõetakse soojalt liitu wastu 185 uut seltsi 7300 liikmega. Lauldakse neile terwitustaul ja palutakse nende eest Jumalat.

o) Soowitatakse tungiwalt, et wanemad liikmed, kes üle 30 aasta astuksid usklike ringkondadesse, kogudustesse liikmeiks, sest kogudus on ju ikka Jumala rahwa eesmärk.

p) Otsustatakse tulewaastast konwerentsi ärapida da Breslau linnas.

r) Soowitatakse välja anda õpetlike ja üldishariduslike raamatuid.

8) Kombluskoosolekud naistele ja meestele. Mina wõin siin mõõda minnes puudutada meestele peetud õhtust koosolekut. Dr. Scheri poolt ühes suures kirikus kesklinna. Ta tema on: „Nooruse jõud ja kõlblus“. Ta räägib majanduslikkusest ja poliitilisest raskusest ja kitskuisest Saksamaal, kuid leiab, et see mitte suurem hädaoht Saksa rahwale ei ole, waid suurem, kõlbline hädaoht. Näitab, et ajaloost wõib näha, et iial üks rahwas majanduslikkudel ja poliitilistel põhjustel ära häwitatud pole saanud, küll aga alati kõlblise langemise läbi. Mehe seeme on iseäranis nooremehe põlwes tarwilik toidu ja abijõud närwikawale ja selgroo üdile ja sellepärast tuleb ta äratarwitamise ja närwide pingutuse läbi iseäranis nooreseas suur kahju ja häda. Sellepärast on noorusjõud tema puhtus, ta kõlblus. Sugueluliselt nõrgestatud noormees kaotab oma jõu ihulikult ja hingeliselt ja saab enne eluwõistlustele juba kõlbmatuks kui neisse

weel astudagi on jõudnud. Noorusaeg on jõu kogumise, mitte väljaandmise aeg. Hüttab noori üles selle hirmsa waenlase wastu wõitlema. Ükski inimlik wõim ei wõi wabaks teha, aga Jeesus wõib. Toob kohutawaid statistilisi andmeid Saksarahwa suguhaiguste ja nende tagajärgede elu.

9) Meeleawalduse koosolek linna südames ausamba jalal. Mängib puhtalt ja ilusalt pasuna koor ja laulab segakoor. Rongikäigus lauluga liigub noorte rong läbi linna meeleawalduskohale. Rahwas tuleb hulgana kokku. Ausamba jalalt kuulutawad paar wenda Jeesust, kui ainsat õnne, wabasuse ja rahu tootjat. Wahejuhtumisi ei olnud. Lõpuks tutwustab direktor Schürmann, weel C. E. tööd. Koos on 2—3000 wahel rahwas. Jagatakse traktate ja mütiakse lehti. Koosolek jättis rahuldawa mulje, kuigi kõrguse punktid tulemata jäid.

10) Pärast lõunased ja enne lõunased teemade läbirääkimised. Pool kuni kolmweerand tundi kõneleb keegi ühe teema üle, millele järgnewad wabad läbirääkimised. Referaadid olid hoolega ette walmistud ja käsitasid oma ainet mitmekülgselt ja põhjalikult. Olid referaadid: 1) Hinge hool noorsoo ühingus, 2) Püha preestriamet; 3) rõhumised noorte elus 4) Tung noorte elus 5) Meie noorsoo ühingute mitmesugused koosolekud. Harilikult ei olnud mõtete lahkuminekuid ja enamasti tõendati ja rõhutati eelpool kuulud mõtteid. Wõtan proowiks teile ühe tähtsama ja sisulisema ettekande ja annan lühidalt ta peamõtte teile edasi: „Hingehool noorsoo ühingus.“

I. Mis on hing?

- a. Mis ütlewad hingest materialistid?
- b. " " " theosofid?
- c. " " " sotsialistid?
- d. " " " mõtteteadus (greeklased)?
- f. " " " piibel?

II. Hinge hoole tähtsus.

- a. sest ta on hädaohus
- b. sest " " abita
- c. tema omab suurt eesmärki.

III. Kes peab hingehoolt pidama.

- a. Sel peab hingetundmist olema.
- b. Sel peab hingearmastust olema.
- c. Ta peab ise pattude andeks andmist ja rahu leidnud olema.
- d. Selge piibli ja Jumala tõdede tundmine olema.
- f. Örn osawõtmine Jeesusega.
- g. Ise waba olema neist pattudest milledest teisi wabastada soowib.

IV. Näpunäited hingehoole kandjaile.

- a. Püüa hinge iseäraldusi tunda ja mõista.
- b. Olgu sul kaastundmus noore hingega ja ta wõitlustega.
- c. Wõta aega üksiku hingehoole tarwis.
- d. Ära käi sablooniliselt hingedega ümber, igaüks on oma ette isik. (Näitab Jeesuse ümberkäimist iga inimesega täiesti oma moodi.)
- f. Ära iial püüa wägisi teist sundida ennast sinu wastu välja rääkima.
- g. Ära iial kuskil sõna sellest räägi, mis keegi sulle usaldas.
- h) Ole üks palwe inimene, siis on sul nägija silm ja meelewalla tõus.

i) Too hinged sõnna, ära pea neid oma küljes.

V. Iseloomud ja karakterid:

- a. Muutlik äärmustes liikuw noor (Peetrus).
- b. Murdmatu tahtejõuline, omameelne ja läbilööja (Paulus.)
- c. Kurwameelsed, rõhutud, õratundelised (Emmause jüngrid).
- d. Flegmatikerid: pikaldased, laisad ja paksunahalised (Natanael).

Hingehoole siht on inimesi siduda Jeesuse külge.

VI. Kuidas saab õigeks hinge hoolekandjaks.

1. Ole ise Jeesuse kingehooles.
 - a. Käi Jeesuse pale ees.
 - b. Lase end P. Waimust juhtida.
 - c. Ole P. Waimule sõnakuulelik.

2. Uri hoolega Jumala sõna aukartuses ja armastuses.
3. Õpi tunduma.
4. Ole alati õiglane sõnas ja teos, ära iial rohkem paista kui sa oled.

Hari end edasi, et sa tõesti noorile autoriteed oled ja neid mõistad.

Sellest küll. Sellest näete juba ise kui huwitavad ja kasulikud sarnased ettekanded olid. Nad äratavad püha hoolt puhastada ja armastuse waimuga täita lasta ja teha kõik, mis võimalik, et suurele hingehoole tööle kõlblikuks saada.

11) ÄratuS- ja kutsekoosolekud. Need peeti enamasti õhtuti ja nad kandisid samastki laadi kui meie kutsekoosolekud. Laulsid naiste, meeste ja segakoorid, ka soolo laulu oli. Deklameeriti ja peeti lühikesed kõned. Tihti oli tunda elawat Waimu tegewust ja Issanda ligi-olemist. Imeilusasti laulis baptisti meeskoor ja methodistide segakoor. Harilikult kandis õhtu ikka üht peamõtet ja sihti. Näituseks: pühapäew pärast lõunat oli kaks kõnet: „Tugew noorsugu“ üle. Olid siis ka kohased laulud ja deklamatsioonid. Nende koosolekuile kutsusid noored isearanis kenade trükitud kutsekaartide läbi.

12) Misjoni ettekanne oli õige huwitaw, kus superintendent Uhlig elawalt maalis meie silmade ette C. E. misjoni töö lõuna saartel mis praeguse poliitilise olude tõttu on hädaohus. Sakslased peawad sealt ära minema, Praegu on ainult üks misjonäär weel seal, temagi peab paari aasta pärast sealt lahkuma. Jaapanlased aga, uued saarte peremehed, on agaralt oma buda usku hakanud seal kuulutama, teisest küljest jälle katoliku misjoni, nii et meie C. E. noortel pärismaalastel on wäga raske seista. Ta loeb mõned kirjaproowid ette — töötawad praegu pärismaalased ikka edasi, ka sealsed C. E. selt-sid lasewad kõiki noori Jeesuse sõdijaid terwitada ja käsiwad eestpalwed nende eest teha, et nad kindlaks Issandale jääda wõiks. Isegi uutest pöörnutest teatawad nad-ja seda, et noori mehi hulkade wiisi noorsoo selt-sidesse tulewad. Kaks korda aastas on neil C. E. konwerentsid kust kõigist wäikestelt saartelt noored kokku tulewad Jumalat paluma ja kuulutama. Paljud meie kodumaa noored ei teadnud ehk küll seda, et meie töö ka misjon paganamaal on. Ka Hiinas.

Muusika osa. Nii kui juba nimetasin, mängis pasunakoor ja ma tohin küll öelda: hästi, nii et päris rõõm oli kuulda. Iseäranis rasked laulud, kandis segakoor ette, kus suured nõuded olid pandud. Iseäranis tähelepanu oli hääl lauljail. Aruldastel ilus aga oli meeskoori laul, soolo osadega. Üks laul tungis sügawalt hinge. Kolgata, kodu, kodutuile. Ma saadan selle laulu teile edaspidi, teda wõib tõlkida. Peale meeste soolo, laulis keegi öde ühe soolo laulu; „Las ma lähen.“ See oli sügawtundeline ja aruldastel hästi kena häälega lauldud. Nii palju temperamenti oli lauljalal. Kuid kõigist kõige wägawam oli oratorium: „Elias“, mida Doom kirikus ette kanti. Seal said loodud sügawad ja wägawad silmapilgud, nagu näituseks, kus Elia tuld palub Karmeli mäel ja paali preestri metsikpalwe, ehk Elia wäsinud ja elu tüdinenud kõrbes, ehk Jumalaga kokkusaamine kalju prao wahel. See kõrge muusika tõstab hinge kõrgema õhkkondadesse — ja paneb unustama, maise, kaduwa, walurikka maailma. Ikka ja ikka jälle tuli meele piibli kirjeldused taewalaulust igawesest õndsusest. Kuidas saab see olema? Kuidas on see kui ka meie süda ja suu laulab kroonimise laulu Jumala tallele! Auline saab see olema. Wõitjad laulawad seal sellepärast peame meie wõitma.

Olid ka piiblitundides ehk teema arutusil kus paar korda sai põlwedel lauldud, kus Jumala waim lehiwad ligi-olemist tunda, aulised silmapilgud.

Teie näete minu nõrkust, muusika, laulu armastust. Õhtusõõmaaeg ehk Issanda laud oli kõigile usklikele liikmeile.

III. Mida meie sellest konwerentsist õppida wõime. Palju, wäga palju kõige pealt.

1. Head korda ja ettewalmistust. §

2. Head konwerentsi juhatusel juht oskab õigel ajal kõnesid lõpetada, laulda ja paluda, ta oli kõige aja koosoleku hinge tunnetega kokkukõlas.

3. Waimustust ja armastust töö wastu, sest siin ei tule inimesed mitte nii kergesti koosolekuile.

4. Ohwrimeelsust. Siin maksab iga liige liidu kassasse aastas peale ohwripäewa 20 Eesti marka.

IV. Mida meie ei pea õppima.

1. Sport jäägu igal juhtumisel meie liidus nägemata, sest meil kui Issanda omil ei ole selles kui ühingul mitte aega. Küll wõime aga iga noorele, soovitada oma, keha eest teatud mõõduni hoolitseda; nagu hommikused külmapesemised, akna all sügawad hingamisharjutused jne. Kõige parem on otse elusport, kus meie kui tunneme oma juures roidumust ja wedelust, aitame siin ja seal puid lõhkuta, maad kaiwata ja palju haigeid waatamas käia jne. Ühel elawal Jeesuse jüngril on loomulikku sporti küll ja ei tarwite mitte nüüd moodi tulnud spordiga kaasa teha. Enne elati ilmas sportita ja oldi terwed ning saame ka meie waba ja loomuliku elu juures terwed olema, sest mitte terwes ihus ei ela terve waim, waid terve wabal waimul saab ka tervekeha olema. Mis meie noortsugu õõnestab, on patt.

Nüüd, kallid wennad ja õed, lõpetan. Kaua olen teid tüütanud, kuid arwan siiski, et see lihtne ja lihtkene kirjeldus Saksa konwerentsist meie silmade ette toonud mõne joonega asjad, mis seal sündisid ja olid, see wõib meie eeltulewaile konwerentsidele õpetuseks olla. Noorte seas walitses kodune, wennalik tunne ja meeleolu. Üks teisest linnas mööda minnes terwitati ikka nii õnnelikult ja soojalt, sidus kokku armastuse pael. Tundus kõrgendatud meeleolu. Lauldi ja räägiti. Ka juhid olid lihtsad südamlilikud mehed. Iga üks oma ette iseloom. Blecher otsatu alandlik arm ja tagasihoidlik, kuid süda täis sooja armastust. Schürmann rohkem mõistuse ja rahulise kaine mõttega inimene, kes iga uut ettewõtet ja mõtet kaalub järele kainelt ja juhib kindlalt. Minor, jälle kirjanik, kes liidu kirjandust edustab. Ta kirjutab raamatuid põhimõtete üle, käsiraamatuid juhtidele ja annab lehte wälja. Igaüks on oma kohal ja sellepärast läheb töö edasi. Terwitusi paluti konwerentsi poolt Euroopa liidu juhataja, Inglis saadiku, Hollandi saadiku, kindralsekretääri poolt, Schürmanni ja Minori, ning öde Blecher'i poolt Teile wäga soojalt edasi anda. Nad lubasid Teid kallid Eesti noored armastada ja omis palweis Teie peale mõelda. Jumal annaks meie kalli Eesti kodule ise töö jõude ja juhte ning meie noorte hulgate tuld ja tahtmist, mis tegudes awaldub. Meil on suur töö käes ja weel suurem ees. Saame aru omast Jumalikust kutsest, paneme end täiesti altarile ja ühiselt wiime meie kodumaa edasi tööd. Kõlaga sõna ristist kormatult kannatanud Narwast, üle waikse Rakwere ja Haljala kalli Rahkla metsadest läbi Tartu linna paremate poegade ja tütarlaste kätte liikoolis, paisugu ta wõimsalt ja waljut Wõrumaa ja Peipsi ilusail kaldail. Jeesuse nimi, laulu häääl noorte suust ja südamest läbirikka Wiljandimaa ja üksiklase wäikese Järwamaa ja meie pealinn hõisaku kaasa, et Läänemaa noorte uinuwa is hingedes looks särama igawese linna tornid ja Läänemere kaldail pange üles rist ja hüüdke saartele, et Jeesus elab, wõidab weel, halleluuja Aamen.

Teie K. L. Marley.

Noorjoo ühingu neljakuune töökawa.

R. L. Marley.

Oletan, et ühinguid, kes wõiwad faks õhtut nõudalas pidada koosolekuid, need tulewad siin peaaesjalikult kõne alla, kuna kõik teised ühingud end seadma

peawad olude järele, mis aga fiisfi neid ei teela wahete wahel mõni fawas ettetoodud koosolek ära pidada.

Rõige esimesel kohal noorsoo ühingus seisab muidugi piiblitund, mis alaliseks iial ei tohiks teiste tundide vastu ümbervahetatud saada. Ühel teisel õhtul nädalas, võiks katkuda jõudu ja andi mööda läbi wiia nelja kuu jookkul järgmine koosolekute kord, ehk üks osa sellest. Muidugi talitab selles asjas iga ühing oma heaksarvamise järel, sest iga asjal on oma poolt ja vastu, iseäranis kui midagi harjumata meile on. Muid on mitmel pool noorsoo ühingutes palutud kindlamad töötava kätte juhutada. Selle kawa läbi püüan nende soowidele vastu tulla, olen aga ikka walmis õpetust wõtma ja head nõu selles asjas kuulma.

Ühikesele kawale järgneksid lühikesed märkused iga koosoleku iseäralise kohta:

I. kuu.	1	nädal: Majandus-koosolek.
	2	" Rutsfoosolek laulukoori kaastegewusel.
	3	" Ettekanne piibli isikute üle läbi-rääkimistega.
	4	" Pagana misjoniohtu.
II. kuu.	1	" Pühitus-koosolek.
	2	" Nädalase teema üle wabad läbirääkimised.
	3	" Perekonna-õhtu.
	4	" Ettekanne kiriku ajalooft.
III. kuu.	1	" Toimkonde aruanded.
	2	" Laulu- ja muusika-õhtu noorte tunnistustega.
	3	" Palwetund.
	4	" Rõõblus- ehk karstus-koosolek.
IV. kuu.	1	" Majandus-koosolek.
	2	" Läbirääkimine ühe kindla kirjakoha üle.
	3	" Näputöö-õhtu.
	4	" Ettekanne ehk kõne-õhtu.

Märkused: Nimetud koosolekud esimesel nädalal kuus on ainult seltsiliikmetele.

1) Majandus-koosolek: Seltsi juht awab koosoleku lühikese 15 minutilise kõne ja palwega. Seatakse päewakord kokku asjade üle, mis siin arutuse alla tulewad, esimesele kohale ja käsitusele tulewad tähtsamad asjad, lõpupoole vähem tähtsad. Sel puhul võiks kasapidaja kasuaseisu ka ette lugeda. Arutuse alla tulewad siin kõik ühingu ellu puutuwad asjad, nagu korteri ja walgustuse, raamatukogusse ostetawate raamatute asi, kawatsewate koosolekute kawa kokkuseadmine, ehk selleks määratud toimkonna ettepanekute järelekaalumine. Mitte wähese tähtsusega ei ole ka wäljasõidud ja töö laien-damise, ning elustamise küsimuste käsitamine neis koosolekuis. Koosoleku lõpetab juht kõik ühingu otsusi kokkuwõttes ja nende läbiwiimise tähtsust toonitades. Siis minnakse kõige murede ja rõõmudega lühikesele usupalwele Isjanda ette, teades, et kõik Tema riigi auks tulema peab. Kus iial wõimalik, tehtagu omawaheline korjandus koosolekul.

2) Rutsfoosolek laulukoori kaastegewusel. Oma isiklike usuelu kinnitamise ja süwendamise juures, on meie noorsoo ühingu suurem ja palawam soow, et hinged saaks Jeesuse juure toodud. Kus janu hingede peastmise järel ühingus kustub, sureb

ta ajajookkul wälja isemiselt. Ehk küll meie rõõm on, kas kodu wõi wäljas, oma Arapeastjast tunnistada ja iga juhtumisel kaasinimesi tema armastuse juure kutsuda, on ometi terve seltsi ühisel palwekätteil kantud rutsfoosolekud üli wäga tähtsad ja tarwilikud. Need sissemurdmised põrguwürsti leeri. Juba warakult tuleb see koosolek majanduse-koosolekul arutusele, ta ei tohi mitte jääda ühe wäikesse toimkonna teada ja teha, terve selts peab nende koosolekuteft teadma ja neid oma südamel kandma. Siin ei lähe seltsi liikmed mitte kõige pealt saama, waid lähewad andma. Iga liige wõtku „laetud piis“ kaasa, et ühtgi hinge Jeesuse armastuse noolega haawata ja Kolgata werewinkale tuua. Rõneleda võiks lihidalt, mitte üle 20 minuti, olgu siis, et Isjand iseäraliselt tarwitab, 3 wenda, kes omawahel kokkutulles palwet peawad ja kõnesihid ja peamõtted kindlaks määravad. Igatahes peab kõneleja kui laulukoori juht filmas pidama, et see arutus-koosolek on ja kõik sellekohaselt ettewalmistama. Wäsimata hoitagu palwekäed ülewal ja iga liige oodaku kindlalt, et Isjand hingesi peastab. Koosoleku lõppul on iga uskliku liikme püha kohus ja eesõigus hingedele läheneda, kes Jumalajõuna mööga läbi haawatud on saanud. Rõnelejad ja laulukoor püütku oma paremat teha, siis on ka rohkem julgust kutsuda koosolekuile. Rutsu peab iga liige, ehk küll ka kutsutoimkond siin oma wõimaliku teeb. Rutsuge süüdjonal omas ametikohtades, omas majas, oma tuttawate ringkonnas, minge mõnele arale hingele kodu järele ja tooge ta omaga seltsis. Seltsis tutwustage teda teistele ja püütkte teda ümbritsewa südameliku Jeesuse armastusega. Hea on ka laiali-laotada rutsukaarte.

3) Ettekanne piibli isikute üle. Juht, ehk keegi selleks määratud wend, walib piiblist isiku, näituseks: Abrahami, Isaaki, Joosepi, Moosese, Laaweti, Pauluse ehk ka mõne piiblinaise, nagu: Ruthi, Anna, Marta ja Maria ehk mõne teise, kelledest piibel nii rikkas. Beetagu selle isiku üle ettekande. Näidaku ta wõitlust, ta Jumalaga kokkusaamist, ta tööd ja sõnakuulmist jne. Iga tähtsa iseloomu joone, wõi sündmuse juures püütku seda meie olude ja usuelu kohaselt ettetuua ja tegeliku usueluse ülewiia. Hoitagu seal juures wanade liig arakulumud mõtete käsitamist, mis ettekande teeks kuuljatele igawaks ja tüütawaks. Järgneftd lühikesed läbirääkimised. Soowitawad on siin isiklisest läbielamisest näitused, mis kuidagi wiisi ettekantuga ühenduses.

4) Pagana misjoniohtu. Soowitaksin esialgu anda ülewaate üksikute maajagude üle. Leidub joonistaja, walmistagu selle maajao kaart ja tähendagu wäruwidega kus misjonijaamad asuwad, mille põhjal ettekandjal on kergem luua kuuljate filmade ette elawad pildi. Suure ülewaate juures peab filmas hoidma, et see mitte igawaks aruandeks ei muutu, sellepärast on hea wahete wahel mõne tähtsama misjoni maa juures peatada ja paari sõnaga, kas esimese misjonääri elulugu jutustada, wõi neist raskustest rääkida, milledega siin misjonil wõitlemist on olnud. Selleks leiame palju ainet misjoni ajalooramatuteft. Rahjuks ei ole meil aga Eesti keeles

mitte palju sarnaseid raamatuid, seda rohkem on aga neid Saksa, Inglis ja Soome keeltes. Koosoleku otstarb on: äratada huvi ja armastust paganismisjoni vastu, sest ka C. E. liidul on lõunasaartel oma paganamisjoni, ja näidata kuidas Jumalariigi töö seal maades pifarate ja weretilwi läbi edasi on kantud, mis meid julgustab kõiges raskustes teha tööd wäimata.

5) Nädalase teema üle läbirääkimised. Wäljamaa noorsooühingutel on aastaraamatud, kus nädalase peamõtte alla käiwad iga päewa jaoks sellekohane allmõte ning kirjakohad lühikeste märkustega. Niikaua kui meil seda ei ole, teeksin ettepaneku, kirjutada wäikese lehele, mis mahuks piibli ehk testamendi wahel. Siin juures üks näitus: Nädala teema: Ma tahan.

Esmaspäew: Ma tahan pattu jätta ja eluteed walida. 5 Moos. r. 30:11—20.

Teispäew: Ma tahan Jeesuse järele käija. Mat. ew. 9:9—13. Jlm. r. 14:4.

Refnädala: Ma tahan kõik temale ohwerdada. II Kor. r. 8:1—6. Rom. 12:1—9.

Neljapäew: Ma tahan temaga kannatada ja wälja pidada. Joh. ew. 6:66—69.

Reede: Ma tahan temast tunnistada. I Joh. r. 1:3.

Laupäew: Ma tahan pühitsust taga nõuda. Ebr. r. 12:12—17. II Kor. 7:1.

Pühapäew: Ma tahan Jehoowa rahwaga ta kijas olla. Saw. I. 23:6. 36:9. 84:1—3.

Läbirääkimise õhtul wõiks juhataja teha üleiludised märkused aine üle, millele järgneks wendade ja õdede poolt lühikene mõttewahetus samade mõtete üle, mis nädala sees neile tähtsaks saanud. Suuremates seltsides wõiks need teemalehed, mis üks nädal enne tähendut läbirääkimise õhtul wõiks liikmete kätie ärajäगतud saada, shapirograahwi lindil paljustada.

6) Pühitsus-koosolek. Selle kawa järel oleks nelja kuu sees kolm kord kinnised pühitsus koosolekud ainult usklikude liikmetele, nii kui asi ise nõuab. Siin kawas ettetoodud üks pühitsus koosolek, oleks aga kõige seltsiliikmetele, ka neile, kes pattude-andeksandmise rahu ja Jumala lapse tunnistust weel saanud pole. Seal saaks ka nende nimi hüüitud ja neilt küsitud kuidas nende hingega lugu on. On nad juba rahu saanud, kui mitte, siis miks ja kas nad seda täna ei tahaks. Järgneksid südamelikud eespalwed poolikul seisukohal olewate hingede eest, sest kardetaw ja kahju on, kui hinged kauemat aega meie keskel elawad, ilma et nad uuele elule läbitunginud oleks, aga selleks on juhatus ja eespalweid waja.

7) Perekonna õhtu. Mati peawad meie noored, kui nende südamel seisus hea on, rõõmu tundma, kui wanemad wennad wõi õed nende koosolekule tulewad ja oma elufogemustega noori teeniwad ja kui wigu leiawad ka tõsiselt maanitsewad. Sell perekonnoõhtul aga teeniwad noored wanemaid, kes selleks õhtuks eraldi kutsutud, laulu, deklamationi ja teeringikandmisega. Sell puhul on ka hea oma usu-mata isa wõi ema kaasa tuua, kooli seltsilise, wõi äri kaasteenijad. Lühikese kõnega algab ja lõppeb tund.

8) Kirikuajaloo, wõi noorsoo liikumise üle. Sell õhtul wõiks anda kas terwe kirikuajaloo järkude, ühikute aegade, ühikute nähtuste ülewaate, näidata mõne suure usumehe elu ja tööd, ning sellest tulnud elustawad ja uwendawad liikumist. Tuleb hoida liig pikkade wäsitawate seletuste eest. Muidu on neist tundidest suur kasu, nagu üleiludise kirikuajaloo uurimisest. Wõiks wõtta ka kord piibli ja kirikuajaloo teatete põhjal esimest ristikogudust, tema elu ja kumbeid, milleks piibel, eraldi muudugi apostlite tegu ja epistlid annawad palju ainet. Ka Pauluse misjonireisid ja ühikute koguduste tekkimised. Wõiks ka otse kirikuajaloo wõtta järk järgult, tükk tükkilt. Iseäranis huwitaw ja õnnistaw on ka hea ettekanne mõne kirikuajaloo suure mehe üle, nagu: Augustin, Bernhard, Wissi Frants, Sawanarola, Huss, Luther, Finney, Wesley ja teised. Õpetlik oleks ka ühikute uskude lahkude tekkimist seletada ja nende tekkimise põhjusid ettetuua. Mõnda ettekannet, wõib ka mõni õde teha, kellel selleks ande ja teadmine.

9) Toimkonde aruanded. Minult seltsiliikmetele, kuid wõib ka nii korraldada, et need aruanded teisi huwitada ja tööd tarwis waimustada wõiwad. Toimkonde aruannete jaoks on meil ühingutes ikka liig wähe aega olnud, seepärast on siin määratud üks terwe õhtu weerand aastaks selle jaoks. Toimkonde juhid annawad seal aru ühikajasjalisemalt oma toimkonna tegewuse üle, toonitades iseäranis raskusi ja puudusi, milledega neil tegemist olnud, seal juures katsudes oma toimkonna tööd vastu äratada huvi ning wõita liikmeid, kes weel töötä. Iseäranis tähtjas on meie ühingutes ja waeste eest hoolitseja ja haigete juures käija osakond, Noorte Elu ja üleiludise kirjanodus toimkondade tööd milledele rohkem ruumi aruandmiseks anda wõiks. Pärast läheb koosolek kõige raskuste ja rõõmudega Isanda ette palwesse. Kel süda soojaks saanud, pistab käe tasku ja ohwerdab toimkonde kassasse niipalju kui aga wõib.

10) Laulu ja muusika õhtu noorte tunnistustega on meile küllalt tutaw.

11) Palwetund. Lühikene, läbikatsumiseks, ihu ja hinge pühitsuseks illesekutsuw kõne. Järgneb waba palwe. Wahel peal wõib mõni laul lauldud saada. Siis aga wõiks koosoleku juht palwetajate tähelepanemist juhtida mitmesuguste palweainete peale, kus juures ka oma wäikese ringist kord wäljastada wõib laiemale Jumalariigi waatekohale. Esimesel kohal meie oma edasisaamine usuelus, siis palwe ärkamiste pärast. Urge unustage liidu juhatus ja reisu sekretäri. Meie „Noorte Elu“ oma raskustega on meil ifegi südamel ja nii ei saa teda unustada. Paluge õnnetu nälgilwa Wenemaa eest, et Jumal ihu ja hinge abi saadaks. Urge unustage ka paluda terwe C. E. miljonite eest terwes ilmas, iseäranis Hiinas ja Koreas, kus ärkamise tuuled puhumas. Ja siis, ärge ka ilal meie armast kaastöölist ja õde Alexandra Bibliid Egiptuses unustage. Ta rehkendab meie palwetega. Õde Laius Hiinas, Blumerid Afri- kas, need kõik tarwitawad meie eespalweid, et ewangeelium oma wõidukäiku pidada wõiks. Meie filmad waadaku maailma otsadeni. Teineford palwe-tunnist eraldi.

12) Rõlblus- ehk karskuskoosolek. Etime ne oja wäga õrn aine, mis kogend meistrid nõuab, muidu wõiks kasu asemel ärarääkimata kahju noorte südametele tuua, sellepärast soowitan jääda üleüldistes joontesse ja lord selleks otstarbeks liidujahatuselt paluda kedagi wenda wõi õde. Koosolekul tulewad farnafel puhul muidugi lahus pidada.

Kergem on joomise ja ta kahjude üle kõnelda, milleks meie finiferistlased wiist heal meel oma abi annawad.

13) Näpputöö õhtu. Ka tähtis õhtu. Siin teeb terve noorsooselts tööd. Õed õmblewad, wendad meisterdawad. Loetakse üks peatiik, siis palutakse ja minnakse töö juure. Tööajal aga kõlaga meie armsad laulud, ehk loetagu mõnest raamatust midagi ette. Rõik aga Jeesusele! Enamjagu tööd on laste jõulupuu jaoks, kuid tungiwalt soowitaksin waestelaste kodudest, wanademajadest ja waesematest perekondadest, kus emad rohke tööga koormatud on pesu lappida ja nõeluda wõtta. Ilus wõimalus nõelaga teenida Jeesust. Wendadele on mul juba raskem leida tööd, kuid ärge olge kurwad mul on ka teie jaoks midagi. Teie seas on osawad joonistajaid, joonistage järgmise muusika- ja lauluõhtuks eeskawad wõi päewakorrad. Wõi ehk meeldib Teil maalida seinafalme? Waadake hoollega järel, kuidas on laulufoori raamatutega ja seltsi wäikesed Talle-

kiitused, on nad siis kõik terwed? Kas ei wõiks teie neid parandada? Mõne juhatusel all wõite õppida masinaga põletamist, lõikamist ja saagimist ja kes teab mis kõik. Pea asi on hea tahtmine. Ka kutsukaardite paljustamine, nootide kirjutamine j. n. e. wõiwad sell õhtul tehtud saada. Üks hoiatatus: kõik sündigu rahus ja kui Issanda filmade ees, sest see on niisama jumalateenistus kui pühapäew laulufooris wõi lastetunni.

14) Läbirääkimised piibli kohta üle. Juba warakult määratagu majanduskoosolekul peatiik wõi salmid, mille üle kawatsetakse kõnelda. Peale sissejuhatuskõne, mis huwi ja tähelepanu kirjatoha wastu koosolekul äratama peab, algawad wabad mõttewahetusel. See on kui juht wahete wahel jälle kokkuwõtte teeb ja küsimuse läbi üleminekule meelitab uue mõtte juure. Algus on raske, pärast on kerge, siis on paljudel rääkida. Juht peab püüdma läbirääkimisi hoida aine juures, olgu siis et Issand teise kurfi annab. Issand aga saab oma sõna õnnistama!

15) Ettekanne ehk kõne. See oleks üks pikem ettekanne mõne seks puhuks kutsutud töötegija poolt. Kõneleja wõib ühing, kui ettepaneku teeb, oma soowi awaldada. Issand aga antfu et need soowiawaldused kuidagi wiisi meie kalli Cesti noorsoo tööpõllul kasuks olla wõiksid!

Lühikesed teated meie noorsoo tööpõldudelt.

Wälis teated.

Ilmalit, ehk peaforter, teatab, set kahe wiimase aasta jooksul 9238 uut ühingut on liitu wastu wõetud. Ilmalitidu wäljaminekute eelarwe arwatakse 75.000 Dollari peale aastas, sellest läheks üle 50.000 töö laiendamiseks ja toetamiseks.

Hiinas on C. E. liikmete arw 45.000. See suur riik on laialdaselt noorsoo tööle awatud. Misjonäärid on selle töö kasu sisenägema ja korraldawad igal pool noorsoo ühinguid.

India C. E. liit on 80.000 Emf. pidalitõbiste heaks kokkupanud. Üks pärismaale reisufekretäär teatab, et wiimajel aastal on ta selle töö piirkonnas asutanud 140 uut ühingut. Et kõike 429 ühingut oma piirkonnas läbikäia, on ta 1866 wersta jala ärakäinud, ise weel wankrisõidud. Nende aastaraamat trükitakse 6 india keeles ja on kristlaste nõuetele igakülgset, hästi wastawad.

Koreas, oli siigaw ja laialdane ärtamine, olgugi et usklikud tagakiusatud said. On teatunud jälle hull uusi noorsoo ühinguid. Ewangeelium peab oma wõidukäiku.

Rodumaa teated.

Mihkli kihelkonda on 22. Nowembril 1921 a. Noorte Usklikkude Ühing asutatud, mis kohe C. E. liiduga ühines. Etimehels waltitud wend Udo Kiripuu, kirjatoometajaks w. Mihkel Ruff laekahoidjaks w. Mihkel Kiripuu.

Noor Ühing tahab eeskätt pühapäewa kooli asutada. Issanda õnnistus kaasa algawas töös.

Rakwere Sinise Risti Noorsoo Ühing pühitses 5. Märtsil s. a. oma 3 aastapäewa. Peeti suurem koosolek kohalikus rahwamaja saalis, kus ewangeeliumi kuulutasid, peale kohalike Noorsoo C. E. Ühingute juhtide w. w. A. Moorbergi ja J. Karlsoni, wäljast sisseõitnud wõõrad: Tallinnast J. Vaar, wennaüks Jaan ja Johannes Peipmann'id ja w. Koch, ning Tartust w. Billy Daum.

Wahwa laulufoor, noore, energilise wenna Waresse juhatusel, kandis ette meelt ühendawaid laule, mis koosolekule,

Madagaskaris on C. E. noortest palju eeskujuliku tööhoolet ja ohwimeelt kuulda.

Austraalias edeneb iseäranis junioride töö. Sõuna Austraalias kogusid lapsed 1400 illekimpu, et neid annetada haigetele ja sellega walmistada rõõmu. Üks noorsoo ühing kogunud 16.000 Mk., et selle rahaga ülewal pidada lõuna saarestikul, kus C. E. misjon töötab, üht paganalast misjoni koolis. Järeletegemise wäärt eeskuju. Üks teine wäikene ühing käib ruumipudufel kuski poeruumides koos, kus mõnigi noor hing peastetud ja Jeesuse juure toodud sai.

Mehiko C. E. liit palus ilmalititu neile wõimaldata ilhe reisufekretääri ammetisse panemist. Dr. Clark, kes hiljuti seal wiibis, leidis põllud walged lõikusel.

Samoa noored panid suurema summa kokku Wieni waeste puudustkannatajate laste nälgahäda wähenamiseks. Kas ei jaoks ta meie kuidagi nälgahädalisi Wenemaal awitada?

tahes wõi tahtmata, pidulise mulje andis. Wenna A. Moorbergi ettekantud aastajutustuses awalbus muu seas eeskujulil päikese paiste toimkonna töö: on kogutud ja antud umbes 40 waelele abiraha, ostetud talweks puud ja wiidud waestele kodu kätte. Jõuluts wiidud neile jõulu kuused, kingitustega. Riikl on waeled rõõmustanud.

See on päikese paiste toimkonna algupärane töö — rõõmu-päikese kiired pimedasse ja kurbadesse kodudesse. Seda tööd on nad püüdnud wõimalikult salajas hoida, et ainult taewa Issa teaks. Üleüldise koosolekule järgnes, pidulik thee-õhtu, Sinise Risti Seltsi kaunistatud saalis. Ka siin walitses Kristuse armastuse soojus ja wennaikk meel. Oja wõtsid wennaad ja õed kõigist kohalikudest usufelthidest. Issand õnnistagu Rakwere Noorte tööd ka tulewikus.

Wastutaw toimetaja: Jaan Peipman.

Toimetus: R. E. Marley, Woldemar Rasles, Peeter Sink, Ernst Aber, Johannes Peipmann, Harald Dahl ja Hendrik Tuttar. Wäljaandja: Cesti Noorte Usklikkude C. E. liit.

R. D. N. „Raja“, end. B. Mäns'i trükk, Tallinn, Lai uul. 5.

Teadaanne.

„Wäikesed tähed“ on ainus Cestis ilmuw puht-waimlise siju ja piltidega ilustud lasteleht, mis soowitaw eriti pühapäewafoolidele ja lasteajutustele. Ilmuw 2 korda kuus. Tellimise hind 1922. a. peale: postiga — 45 mk.; postita — 20 mk.; üffit number — 1 mk. Kuni 10 eff. tellides tuleb aastas postikulu ainult 25 mk. 100 ja enam eff. tellijatel postikulu kanda ei ole. Waremaid — 1920 ja 1921 aasta kätte on weel saada à 20 mk. Nõudte prowinumbreit!
Tellimise aadress: Tallinn, Jisraeli tänav 12—4. Salitus.

Wäikesed testamendid, millede poolest mitmed rahwad wäga rikkad, on meil senini puudunud, mille järele aga tarwitus tungiw on. Nii mitmed, kes oma piiblist healmeel selhuda ei soowiks, on ometi sagedasti wäikse piibli wõi testamendi puudusel sunnitud mõndagi kohta minema, kus wast leiduks mõni filmapilt Jumala sõna jaoks, kyid puudub wõimalus suurt raamatut kaafas kanda. Wiimasel ajal on selle puuduse kõrwaldamiseks Ameerikas wend Felsberg samme astunud, kelle algatusel ka endised wäikesed Cestiskeelsed testamendid ilmufid, ja esimene koidukirena on üks ekseplaar proowina stia saadetud, mis suuruse poolest endistest wähemate Cesti-

keelsetest testamentidest tuntawalt wähemad on, mille sarnast meil senini pole olnud. Wäikesest hoolimata, on trüff wäga selge, nii et isegi wanad inimesed seda wabalt lugeda wõiwad. Ta on paras tustus ja õdedel käekottes kanda, mille pärast ta wäga oodatud kullaline on. Nagu aga juuresolew kiri tõendab, on mõnedki talistused ees, enne kui teda trüffida wõib ja aineline puudus annab ennast ka seal tunda, siiski julgeme loota, et Jumal, kelle käes kõik maailma küb ja hõbe on, ka teed leiab ja kõik talistused teest kõrwalda, nii et meie neid juba warsti suuremal arwol Cestisse saakime, mille järele iseäranis usklik noorsugu janneb.

Kristliku kirjanuse laialilaotamiseft.

Rootsi keelest S. D.

Kristliku kirjanuse laialilaotamise tähtsus ei näi kõigi usklikudel weel selge olewat. Kuid ometi on see üks tähtis ja wäga wiljarikkas tööharu. Üks lendleht on sagedasti rohkem suutnud ära teha, kui mitu jutlust.

Üks lendleht kulkus Richard Bagter'i kätte ja sai tema ümberpõrmise abinõuks. Bagter saatis wälja „Piühade igawene rahu“, mille läbi Doddridge õnnistust otfima hakkas. Doddridge kirjutas „Ufu tärkamine ja wäljaarenemine hinges“, ja selle kirja läbi sai Bilberforce ümberpööratud. Bilberforce kirjutas raamatu „Praktiline ristius“, mis sattus Tomas Chalmer'i kätte ja muutis tema elu ümber ja tegi temast Scotimaa wabakiriku juhataja.

Üks pilt dr. Watt'i laste lauluraamatusse peastis Walter Scott'i enesetapmiseft. Rapten Cook'i reisu-kirjeldus tegi William Carey pagana misjonääriks ja andis piibli kahetuhande miljoni inimesele. Carey wäljaantud kirjad saatsid Henry Martyn'i Indiasse ja Perstiasse. Buchanan'i „Täht hommikus“ saatis Adoniram Judson'i Uue Inglismaalt Birmasse ja kinkis Amerika misjoni seltsile suurema misjonääri.

Dr. Dick'i „Tulewa ilma mõtetealus'e“ lugemise läbi sai Dawid Livingstone ewangeelistina pime-dasse Aafrika saadetud.

Hudson Taylor ja M. Coillard said mõlemad ühe waimuliku lendlehe läbi walgustud. Üks lendleht liigutas John Bungan'i siidant, ja kui suur wõlglane ei ole maailm temale „Kristiimese teekonna“ eest. See raamat on troosti ja kinnitust kinkinud tuhandete wäsinud reisijatele.

Lendlehti wõime kirjades laiali saata, kätte anda, maija panna, lauale jätta, jaamas ja wagunis jagada, rohueda pingi peale, teemaija ja igale poole panna. Kui see palwega saab wäljasaadetud, kannab ta enesega suuri õnnistusi kaafas. Usklikud saawad selle läbi rõõmustama ja teised jäädawad muljed omandama.

Teeme rohkem kristliku kirjanuse laialilaotamiseks! See on töö, mis ennast ära tasub. Kuid walwame ka, et meil hea kirjanus oleks, mida meie laiali-laotame!

„Noorte Elu“ tellimise wõtawad wastu:

Arutülas — Julius Piwat, Miku talus.
Haapsalus — Ferdinand Tombo, S. Piwa tän. nr. 7.
Haljalas — Antonie Kull, Ratwere kaudu, Haljala, Laane poodis.
Martnas — Joan Kõrgeaar, Sahtru wald, Raastu küla, Haapsalu kaudu.
Narwas — Jda Wachtel, Westerwalli tän. 16, krt. 18.
Noarwoofis — õpetaja E. Tannebaum, kiriku mõisas.
Nuijas — Arnold Mitt, Nuija postkontoris.
Paides — Selenhe Siiber, Wäikeste laste koolis.

Pärnus — Marta Wilgats, S. Sepa tänav nr. 12.
Rahklas — Ernst Noosmann, Simuna-Rahkla, Rakke kaudu.
Ratweres — Aleksander Moorberg, Partali tän. 9, ja Antonie Sõõt, Pikk tänav nr. 42.
Tallinnas — Jaan Peipmann, Mlika tän. 5, krt. 6.
Taeblas — Jaan Petree, Taebla wald.
Tartus — Karl Michelson, Kiwi tänav 55, krt. 5.
Walgas — Sophie Sirel, Puschini tän. 1.
Wiljandis — M. Alleweit, Posti tän. 1.
Wiimfis — Wold. Wiit, Kummuküla, Piwa talu.

Sealjamas müüakse ka üffituid numbreid. Peale selle on „Noorte elu“ saada noorsoo seltside raamatu laudadel ja Tarwitajate ühifuse „Seltsimehe“ kaupluses Tallinnas.

Tellimise hind 130 mk. aastas postiga, üffit number 15 mk.

Noored, iseäranis ühingute kirjanuse toimekonnad, wõtte oma häälelandja laialilaotamiseft elawalt osa.

Soimetuse aadress: Tallinnas, Mlika tän. nr. 5, krt. 6.